

ФАКУЛЬТЕТ СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ

Підготовку фахівців-філологів для зарубіжних країн Київський державний педагогічний інститут іноземних мов розпочав понад 30 років тому. Саме тоді було створено факультет російської мови для іноземних громадян, з 1992 року – факультет слов'янських мов.

Першими студентами факультету російської мови були понад сто громадян з Республіки Куба. Згодом на навчання прибували нові контингенти зарубіжних студентів і слухачів факультету підвищення кваліфікації. За роки існування факультету підготовлено 1230 дипломованих філологів – викладачів і перекладачів – для 65-ти зарубіжних країн (Афганістану, В'єтнаму, Ірану, Йорданії, Кіпру, Китаю, Республіки Куба, Лаосу, Лівану, Лівії, Мадагаскару, Марокко, Тунісу, Туреччини, Республіки Корея, Угорщини та ін.). Викладачі факультету забезпечували річне стажування 241 викладача-слависта (з В'єтнаму, Куби) та 195 студентів III курсу заочної форми навчання вищих навчальних закладів (В'єтнаму, Куби, Камбоджі, Польщі).

Першопрохідцями, які проклали борозну на незораній ниві навчання іноземних студентів, були 16 викладачів кафедри російської мови, яку очолив кандидат філологічних наук, старший викладач Кокойло Олександр Васильович (нині доцент, професор викладач кафедри практики та методики викладання слов'янських мов); кандидати філологічних наук, старші викладачі Маслюченко (Корбозерова) Н.М., Мощицька А.Й., Твердомед Т.В.; старші викладачі Білецька М.Г., Погребняк А.М., Єфанов В.С., Іванова А.М., Ковриженко Г.С., Шлакайтис Л.Ю.; викладачі Блінічева Т.Ф., Падалко Я.В., Петровська К.Є., Пучко К.М., Сичова В.С. (нині Козинченко), Шаленко О.М.

За період функціонування факультету слов'янських мов його деканами були кандидат філологічних наук, старший викладач Маслюченко (Корбозерова) Ніна Миколаївна (1977-1978 рр.), кандидат історичних наук, доцент Турчин Федір Філімонович (1978-1980 рр.), кандидат історичних наук, доцент Крутіков Станіслав Олександрович (1980-1981 рр.), кандидат філософських наук, доцент Благінін Віктор Васильович (1981-1982 рр.), кандидат філологічних наук, старший викладач Ласкавий Володимир Трохимович (1982-1987 рр.). Кожен з них зробив певний внесок у розбудову факультету і в справу підготовки фахівців для зарубіжних країн, як і їх послідовники, декани факультету у наступні роки: кандидат економічних наук, доцент Дзюба Анатолій Антонович (1988-1993 рр.), кандидат філософських наук, доцент

Шутов Олександр Григорович (1993-1999 рр.) і кандидат філологічних наук, доцент Кендюшенко Алла Георгіївна (1999 – 2007 рр.). З 2007 р. і дотепер факультет очолює кандидат педагогічних наук, доцент Жиленко Микола Володимирович. Заступниками деканів у різні роки були кандидати філологічних наук, старші викладачі Заплаткіна Н.І., Чеппель В.С.; кандидат історичних наук, доцент Пологрудов М.А., старші викладачі Рудіна Н.Д., Козлов Ю.Я., Панова Т.В., Ковриженко Г.С., Серова Т.М., кандидат педагогічних наук, доцент Тарасенко В.І.

З 1992 р. факультет слов'янських мов розпочав підготовку фахівців для зарубіжних країн на компенсаційній основі за освітньо-кваліфікаційними рівнями “магістр педагогіки”, “магістр філології” або “бакалавр” із спеціальностей: “Мова та література (російська та друга іноземна мова: англійська / німецька / французька / іспанська)”, кваліфікація “викладач російської та другої іноземної мови”, “викладач російської мови та літератури”. Згодом на факультеті було відкрито нову спеціальність – “Переклад” за освітньо-кваліфікаційними рівнями “магістр філології” та “бакалавр філології”. До опрацювання методики підготовки фахівців цієї спеціальності багато зусиль доклала кандидат педагогічних наук, доцент Задорожна М.О. Завдяки її ентузіазму створено серйозний фундамент для подальшої роботи. В цьому напрямі нині плідно працюють кандидати філологічних наук, доценти Савельєва О.П., Большакова Н.І. та старший викладач Гебре Т.Г. Крім російської та інших мов, іноземні студенти стали вивчати також українську та старослов'янську мови.

У 1997 році факультет слов'янських мов відзначав 20-річчя з дня свого заснування. На той час на факультеті навчалося 179 студентів із 35 країн світу і 40 студентів – на курсах при факультеті, де вони вивчали українську і російську мови, а на підготовчому факультеті – 97 студентів із 30-ти країн світу. Дипломи про закінчення університету у 1997 р. отримав 51 студент.

У 2000 році кафедри факультету слов'янських мов і підготовчого факультету разом з іншими підрозділами університету витримали атестаційну експертизу Міністерства освіти і науки України, підтвердили свою спроможність на належному рівні готувати фахівців-філологів для зарубіжних країн.

Починаючи з 2004 р., факультет слов'янських мов долучився до проведення експерименту з кредитно-модульної системи навчання: було підготовлено нові програми, модульні контрольні роботи, матеріали для самостійної роботи тощо. Викладацьким складом факультету створено

Кафедра фонетики і граматики слов'янських мов

У 1981 році, коли значно зросла кількість іноземних студентів, які прибували на навчання до університету, на факультеті було відкрито ще одну кафедру – фонетики і граматики слов'янських мов, – завідувачем якої впродовж 10 років була відомий учений, дослідник лексики слов'янських мов доктор філологічних наук, професор Коломієць Віра Титівна. Під її керівництвом здійснено наукову розбудову кафедри. Цілий ряд викладачів набули високого рівня фахової підготовки: Чеппель В.С., Миронюк В.А., Бодрова Т.В., Коробейникова Н.К., Янцевич О.О., Ветрова Н.І., Іванова І.В., Дремлюга М.О., Блиничева Г.Ф. Чимало з них успішно захистили кандидатські дисертації, здобувши вчений ступінь кандидата філологічних (або педагогічних) наук: Гончаренко І.А., Пучко К.М., Воскобойникова А.В., Барабанщикова О.Ю., Москвін В.П., Порфиренко Н.О., Зернецька А.А. Успішно працювали й удосконалювали досвід викладання практичної фонетики російської мови викладачі Яцюк С.М., Васильцова О.М., Шаленко О.М., Мантач О.М. Проводилися експериментально-фонетичні дослідження сегментних та просодичних компонентів мови. Було захищено три дисертації з російської фонетики (Хоменко Л.М., Старікова І.А., Наконечна О.М.), написано чимало наукових статей, методичних рекомендацій, пов'язаних із постановкою й корекцією російської вимови в іноземців. Зростає науковий інтерес до проблем фонетичної системи російської мови.

Із січня 1992 по квітень 2003 рр. кафедру очолював академік АН ВШ України, доктор філологічних наук, професор Болдирєв Ростислав Васильович, відомий фахівець із порівняльно-історичного і типологічного мовознавства. У цей період було проведено значну роботу з підвищення рівня викладання російської і української мов, зріс науковий потенціал кафедри: захищено кандидатські дисертації з педагогіки (Тарасенко В.І., Задорожна М.О.), з філологічних дисциплін

(Нечитайло І.М., Чумак О.Г., Корольова А.В.) і докторську дисертацію з проблем мовознавства (Денисова С.П.). Створювалися нові методичні розробки, типові й робочі програми з усіх дисциплін філологічного циклу. Започатковано написання сучасних підручників і навчальних посібників (Нечитайло І.М., Чумак О.Г., Романова В.М., Пучко К.М., Задорожна М.О. та ін.). У 2000 році було засновано “Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету”, матеріали якого готували до друку і члени кафедри.

У квітні 2004 року керівником кафедри призначено доктора філологічних наук професора Стишова О.А. – фахівця в галузі лексикології української мови, автора монографічного дослідження “Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації)”.

У штаті кафедри фонетики і граматики слов'янських мов на сьогодні 22 викладачі: доктор філологічних наук, професор Стишов О.А.; кандидати філологічних наук доценти Бодрова Т.В., Савельєва О.П., Старікова І.А., Чумак О.Г.; кандидати філологічних наук, старші викладачі, Бондар М.В., Пащенко О.М.; кандидат філологічних наук, викладач – Ковтун Т.В. Тут працюють також старші викладачі Романова В.М., Котик Л.Л., Єрмоленко Н.В., Кульська Н.Д., Серова Т.М., Яцюк С.М., Власенко С.М., Гривачевська Л.А., Ботвинова К.В., Гебре Т.Г., Прищепа О.К., Савенко А.В., Погребняк С.Й.; викладач Мартинюк О.Г., а також 2 аспіранти (Калякіна О.О., Маденова О.А.), 2 лаборанти (Заїкіна Г.М. і Висоцька О.С.).

З 1993 року при кафедрі фонетики і граматики слов'янських мов функціонує аспірантура зі спеціальності 10.02.01. “Українська мова” та 10.02.17. “Порівняльно-історичне та типологічне мовознавство”. Доктор філологічних наук, професор Стишов О.А. керує дисертаційними дослідженнями аспірантів і здобувачів із різних вищих навчальних закладів України.

& & &

ПІДГОТОВЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

25 років тому, 1 лютого 1983 року, на базі факультету російської мови було засновано підготовчий факультет для іноземних громадян. Його метою була підготовка іноземців для вступу до вищих навчальних закладів СРСР за спеціальностями гуманітарного профілю: педагогіка, мистецтво, режисура, журналістика, міжнародні відносини. 50-60% випускників мали залишатися в КДПШМ для навчання на факультеті російської мови, інші розподілялися у ВНЗ Радянського Союзу: Москва, Ленінград, Одеса, столиці радянських республік. На підготовчому факультеті КДПШМ навчалося 100-120 студентів (16 академічних груп по 5-6 студентів у групі). Вони навчалися безкоштовно, одержували зимовий одяг, взуття і стипендію у розмірі 90 карбованців (удвічі більше, ніж радянські студенти), проживали в кімнатах по 4 особи і обов'язково разом з радянськими студентами. Навчальну літературу іноземці повністю отримували з Москви. Влітку і під час зимових канікул студенти їздили на екскурсії в кращі міста СРСР, відпочивали в Ялті, Алушті і в студентському таборі "Ластівка" (КДПШМ). Серед студентів підготовчого факультету найбільше було вихідців з Африки, Латинської Америки, Близького Сходу.

Факультет підтримує зв'язок з багатьма випускниками не тільки у формі листування, але й особисто: щороку в КНЛУ приїздять молоді й літні іноземні громадяни, які колись тут навчалися, щоб привітати своїх викладачів і взяти запрошення на навчання для своїх друзів та родичів. На факультеті здійснюється навчання двох сімейних поколінь: батьків і дітей.

Підготовчий факультет пишається багатьма своїми випускниками, які досягли значних успіхів у своєму житті, стали відомими у світі людьми: Аранго Густаво (Колумбія, 1986) – відомий у Латинській Америці і Західній Європі художник, Акрам (Сирія, 1987) – відомий режисер документального кіно, Хурі Утаф Марун (Ліван, 1989) – Член Спілки композиторів України, Жан Гі Клод (Нігерія, 1990) – чемпіон Нігерії з баскетболу, Гопал Баглей (Індія, 2003) – військовий аташе Посольства Індії в Україні, Абдул Салам Фурджані (Лівія, 2002) – заступник Посла Посольства Лівії в Україні, Зафер Бешир (Туреччина, 2003) – військовий аташе Посольства Туреччини в Україні, Аль Саед Джихад (Йорданія, 2000) – захистив у КНЛУ кандидатську дисертацію, працював викладачем арабської мови в Інституті східних мов КНЛУ.

На жаль, зв'язки з багатьма талановитими студентами підготовчого факультету розірвалися. Відомо, що велика група індійських і палестинських студентів (випуск 1992, 1993р.) успішно закінчила Київський медичний університет ім. О.О. Богомольця і зараз працюють лікарями у своїх країнах, дехто з них проходив у різні роки підвищення кваліфікації в Києві. Багато випускників підготовчого факультету закінчили Київську національну музичну академію ім. П.І. Чайковського, стали відомими музикантами, співаками КНР та Республіки Корея.

На підготовчому факультеті набули великого досвіду і захистили кандидатські дисертації 14 викладачів: Алаликін В.М., Воскобойникова А.В., Гончаренко І.Д., Бондарчук М.В., Ветрова Н.І., Носенко Т.Б., Наконечна О.М., Переведенцева А.А., Порфіренко Н.А., Селіверстов С.І., Фатєєв С.П., Москвін В.П., Хоменко Л.М., Погребняк А.М.

Декан підготовчого факультету, кандидат філологічних наук, доцент Погребняк Антоніна Миколаївна, яка 25 років незмінно керує факультетом, витримала конкуренцію інших університетів і щороку не тільки виконує план набору іноземців на підготовчий факультет, але вже й відмовляє деяким претендентам, що прагнуть навчатися саме в КНЛУ. Іноземці знають цей підготовчий факультет завдяки інформації, яку передають його випускники, репутації університету і невеликого викладацького колективу. Жодна фірма не направляє на факультет студентів – вони прибувають до університету тільки за прямими запрошеннями і рекомендаціями випускників підготовчого факультету: це їхні родичі, знайомі, друзі, сусіди тощо. На факультеті дуже часто навчаються дипломати різних посольств в Україні, члени їх родин, місіонери – всі, кому потрібні російська і українська мови. Починаючи з 2000 р., згідно з програмами підготовчих факультетів України, іноземці почали вивчати українську мову і цей процес набирає обертів.

Програму з російської мови для підготовчих факультетів України створили також викладачі КНЛУ: доцент Погребняк А.М., старші викладачі Єрмоленко Н.В., Харахаш Я.П., Яцюк С.М. Факультет працює за посібниками з країнознавства та російської літератури (автори – доценти Коцюба Т.М. та Погребняк А.М.).

На підготовчому факультеті склалася дуже добра традиція – продовжувати вивчення української, і російської мов і країнознавства в позааудиторний час. Форми такої роботи дуже

